

STATUT VÝROČNÍCH KNIŽNÍCH CEN MAGNESIA LITERA 2026

(za rok 2025)

Článek I.

- a) Posláním výročních knižních cen Magnesia Litera je podpora a popularizace kvalitních knih, původních českých i překladových.
- b) Vyhlášovatelem výročních knižních cen Magnesia Litera je spolek Litera. Jeho stanovy a členy určuje samostatný status.
- c) Ceny jsou udělovány každoročně, obvykle na začátku druhého čtvrtletí roku za rok předcházející.
- d) Ceny mohou být uděleny pouze těm knihám, které mají v tiráži jako datum prvního vydání uvedeno datum předcházejícího roku, resp. roku na který se vztahuje udílení cen Litera. Za uzávěrku bude považováno datum 31. ledna příslušného roku, pokud nebude pořadateli veřejně oznámeno jiné datum. Knihy, které budou přihlášeny po tomto datu, nebudou do soutěže zařazeny ani v případě, že v jejich tiráži bude uveden jako datum vydání předcházející rok.
- e) Knihy mohou přihlašovat fyzické i právnické osoby, a to online na k tomu určeném formuláři.
- f) Oficiální trofejí spojenou se všemi kategoriemi je soška LITERA, případně finanční ocenění. Hlavní cena Magnesia Litera – Kniha roku je spojena s finanční prémie ve výši nejméně 100.000 Kč. Tuto prémie získává autor podle toho, v jaké kategorii byla kniha nominována; v případě souběhu nominací bude prémie rozdělena rovným dílem.
- g) Do názvu kategorie může být vloženo jméno fyzického či právnického subjektu, případně výrobku (značky) dle přání partnera příslušné kategorie. Takové pojmenování kategorie podléhá schválení občanským sdružením Litera v souladu s jeho platnými stanovami.

Článek II.

- a) Ceny v jednotlivých kategoriích udělují poroty, které mají pět členů; výjimka z uvedeného počtu platí pro kategorie, které upravuje bod IIe.
- b) Tyto odborné poroty jmenuje spolek Litera s přihlédnutím k případným návrhům obcí a institucí, jejichž zástupci jsou členy sdružení: Akademie věd ČR, Asociace spisovatelů, Česká sekce IBBY, České centrum PEN klubu, Obec překladatelů, Obec spisovatelů, Nadace Český literární fond, Svaz českých knihkupců a nakladatelů, Svaz knihovníků a informačních pracovníků. Žádný člen poroty nesmí v porotě pracovat nepřetržitě déle než tři roky.
- c) Odborné poroty mají právo nominovat tři kandidáty v příslušných kategoriích.
- d) V případě nedostatku kvalitních titulů v některé z kategorií nemusí být nominován ani jeden titul.
- e) O vítězi kategorie Litera za debut roku a hlavní kategorie Kniha roku rozhoduje široký (100-300 členů) sbor hlasujících, které jmenuje spolek Litera. Hlasy sčítají společně předseda poroty a dva členové spolku.
- f) Pokud se v některé z kategorií více než polovina porotců zdrží hlasování, nebude v této kategorii vyhlášen vítěz.
- g) Je-li některý z členů sboru hlasujících autorem nominované knihy, osobou blízkou autora nominované knihy či nakladatelem nominované knihy, nebude jeho hlas uznán jako platný.
- h) Počty hlasů, jichž dosáhly nominované tituly, se nezveřejňují.
- i) Každý rok se ve všech kategoriích postupuje bez ohledu na výsledky uplynulých ročníků.
- j) V případě posmrtně vydané knihy je tato zařazena do kategorie Litera za nakladatelský čin, pokud knihu z pozůstalého rukopisu k vydání připravila jiná osoba. Pokud autor odevzdal do nakladatelství hotový rukopis a před jeho

vydáním (nebo před vyhlášením nominací) zemřel, kniha může být nominována v příslušné oborové kategorii.

Článek III.

Knižní ceny Litera jsou vypisovány v těchto kategoriích:

1. Litera za nakladatelský čin.

Cenu získává nakladatelství za vydání mimořádné publikace či edice.

2. Litera za překladovou knihu.

Cenu získává překladatel za první překlad literárního díla do češtiny, pro jeho význam a objevnost v českém prostředí.

3. Litera za naučnou literaturu.

Cenu získává autor za práci naučnou či populárně naučnou.

4. Litera za publicistiku

Cenu získává autor za publicistické dílo.

5. Litera za knihu pro děti a mládež

Cenu získává autor za knihu pro děti a mládež.

6. Litera za poezii.

Cenu získává autor za básnickou knihu (nikoliv výběr z díla).

7. Litera za prózu.

Cenu získává autor za prozaické dílo.

8. Litera za debut roku.

Cenu získává autor, který dříve knižně nikdy nepublikoval.

Cena nemá odbornou porotu. Podle návrhů jednotlivých odborných porot o jejím držiteli rozhodne společně hlavní porota. Věnuje přitom zvláštní pozornost původní české beletrii.

9. Kniha roku

Hlavní cena, která vzejde z nominací kategorií Litera za naučnou literaturu, Litera za publicistiku, Litera za knihu pro děti a mládež, Litera za poezii, Litera za prózu a Litera pro objev roku. Tato cena v názvu ponese slovo Litera a jméno generálního sponzora.

Článek VI.

Kromě zmíněných kategorií jsou vypisovány ještě tři další kategorie oceňující nejlepší knihy literárních žánrů. Tyto kategorie budou mít tříčlenné poroty jmenované spolkem Litera dne návrhů jeho členů a dle případných návrhů příslušných oborových organizací: Československý fandom v ČR, Česká asociace autorů detektivní literatury a Obec spisovatelů. Nominace těchto kategorií budou vyhlášeny spolu s nominacemi ostatních kategorií, vítězové budou oznámeni spolu s vítězi ostatních kategorií na hlavním večeru. Práce poroty a organizace těchto kategorií se dále řídí příslušnými ustanoveními Článku II. tohoto statutu.

Žánrové ceny Litera budou vyhlašovány v těchto kategoriích:

1. Litera za fantastiku

Cenu získává autor za beletristickou knihu z žánrů science fiction, fantasy a horror.

2. Litera za detektivku

Cenu získává autor za beletristickou knihu s kriminální zápletkou.

3. Litera za humoristickou knihu

Cenu získává autor za humoristickou, satirickou nebo parodickou knihu.